

Міністерство освіти і науки
Харківський національний університет
радіоелектроніки

Діденко Е.В.

ЕК

Цілі та інструментарій актуарних розрахунків

ЕК

Харків
2010

Зміст

Вступ.....	3
Теорія.....	4
Сутність актуарних розрахунків.....	4
Словник термінів.....	6
Перелік посилань.....	7

Проблемні питання

Сутність актуарних розрахунків

Розрахункові показники актуарної діяльності

Теорія

Сутність актуарних розрахунків

Актуарні розрахунки - це система економіко-математичних закономірностей, які з кількісної точки зору характеризують фінансові відносини між страховиками та страхувальниками. Складність та багатовекторність фінансових відносин зумовила необхідність використання апарату моделювання в якості засобу їх пізнання взагалі та страхових відносин, як їх складової, зокрема. Це важкий і можливо не найкращий шлях пізнання суті останніх, але іншого шляху кількісної оцінки причинно-наслідкових зв'язків у реалізації страхових взаємовідносин суспільство ще не запропонувало. Тому, значну увагу в цьому конспекті приділено саме питанням розгляду та побудови моделей та методів актуарних розрахунків.

Кількісні зв'язки між досліджуваними актуарними змінними дозволяють обчислити розміри необхідних страхових резервів, визначити тарифні ставки з різних видів страхування та розрахувати розміри страхових внесків і страхових виплат.

Комплекс економіко-математичних методів актуарних розрахунків та відповідних організаційних, програмних, технологічних заходів, їх впровадження в практику взаємовідносин зі страхування знайшов відображення у змісті дисципліни „Актуарні розрахунки”.

Дисципліна „Актуарні розрахунки” має на меті формування системи фундаментальних знань щодо сутності, побудови та аналізу математичних моделей: методів, що регламентують відносини між страховиками та страхувальниками.

Завданням дисципліни „Актуарні розрахунки” є вивчення основних принципів та інструментарію побудови моделей теорії ризику в страхуванні для обчислення фінансово-економічних показників у страховій справі.

Предметом дисципліни „Актуарні розрахунки” є економіко-математичні моделі розрахунків страхових премій, запасів та резервів, динаміки фінансового стану страхових компаній.

Методи, які використовуються у системі актуарних розрахунків, базуються на поєднанні методів теорії ймовірностей, математичного аналізу, математичної статистики, теорії складних відсотків та інших.

Джерелами даних для проведення актуарних розрахунків є:

інформація органів державної статистики, міністерств та інших центральних органів виконавчої влади;

результати наукових та статистичних досліджень;

дані обліку страхових внесків, звітності платників страхових внесків та іншої звітності

страховика;

показники виконання плану економічного розвитку страховика.

У зв'язку з безперервним рухом фінансових потоків основні змінні носять характер потоків. Миттєвий зріз результатів актуарної роботи, тобто впливу якості актуарних розрахунків на фінансовий стан страхової компанії, відображає система фінансових показників в якій актуарії відстежують значення наступних розрахункових коефіцієнтів:

1. У зв'язку зі специфікою страхової справи, яка створена не задля отримання прибутку, а для забезпечення страхового захисту, система економічних показників ґрунтується не на показниках прибутковості, а на показниках збитковості видів страхової діяльності. Рентабельність страхування характеризує коефіцієнт збитковості страхових операцій (рівень виплат), який визначає питому вагу нетто-частини страхових виплат у фактично отриманих страхових надходженнях.

2. Відповідність збитковості страхування тарифам, які застосовуються, оцінюють співставленням коефіцієнтів збитковості страхових сум і ставок страхових тарифів.

3. У зв'язку зі специфікою отримання доходів і понесення витрат як правило у рознесених у часі періодах відсоток витрат по страховим виплатам оцінюють коефіцієнтом збитковості зароблених платежів (внесків, премій).

4. Відсоток витрат по веденню страхової справи порівнюють з прийнятою за еталонну нормою витрат за допомогою коефіцієнту витрат на ведення справи.

5. Прибутковість страхової діяльності характеризує коефіцієнт прибутковості.

Ці та інші показники слугують параметрами актуарних моделей, які підлягають аналізу на предмет виявлення закономірностей зміни фінансового стану страховика і опрацювання на цій підставі ефективних управлінських рішень щодо подальшого розвитку страхової діяльності. При цьому завжди слід звертати увагу на економічну обґрунтованість використання саме цього набору параметрів актуарної моделі як в частині визначення економічного змісту так і в частині залишення поза увагою інших показників. З метою вивчення системи показників страхової діяльності у повному обсязі слід звернутись до спеціалізованих курсів економічного аналізу страхової статистики .

Словник термінів

Актуарні розрахунки - це:

система методів обчислення страхових тарифів

Перелік посилань

Перелік джерел

Страхування. навчальний посібник Є.В. Діденко, В.О. Тимофєєв /Ю.В. Статкевич Харків. Компанія СМІТ. 2009. -180с.с.

Бондарев Б.В. Математические модели в страховании. Донецк. АПЕКС. 2002. -116с.